

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Tdo/51/2024
Identifikačné číslo spisu:	2223010411
Dátum vydania rozhodnutia:	22.10.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Martina Zeleňáková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:2223010411.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Martiny Zeleňákovvej a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Dušana Szabóa, v trestnej veci obvineného T. I., pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona a prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. d) Trestného zákona spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí konanom 22. októbra 2024 v Bratislave, o dovolaní obvineného proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda z 25. septembra 2023, sp. zn. 4T/34/2023, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku dovolanie obvineného T. I. odmieta.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Dunajská Streda (ďalej tiež „okresný súd“) rozsudkom z 25. septembra 2023, sp. zn. 4T/34/2023 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) uznal obvineného T. I. (ďalej aj „obvinený“ alebo „dovolateľ“) vinným zo spáchania zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona a prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. d) Trestného zákona spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že :

„dňa 8. januára 2023 v čase okolo 18.20 hod., v meste V. A., v P. I. v obytnom bloku č. XXXX/XX, vnikli do bytu nachádzajúceho sa na prízemí, obývaného poškodeným P. Z., ktorý po tom, ako obvinení zazvonili na zvonček pri vchode do obytného bloku, pootvoril dvere bytu do polovičnej šírky, následne, keď poškodený uvidel pred dverami bytu obvinených, chcel pred nimi dvere zatvoriť, avšak obvinený T. I. sa oprel o vchodové dvere a otvoril ich napriek tomu, že poškodený P. Z. sa ich snažil tlačiť z opačnej strany, aby sa zatvorili, následne obaja obvinení vstúpili do bytu, vtedy obvinený T. I. v predsieni bytu namieril strelnou zbraňou nezistenej značky na hlavu poškodeného a uviedol mu slová „so mnou vyjebávať nebudeš“ a obaja obvinení od neho chceli, aby im vrátil vzduchovku, ktorú mu dňa 28.12.2022 obvinený T. I. predal za 150 eur, následne sa poškodený pokúsil pritlačiť obvineného T. I. o

stenu, avšak obvinený T. I. ho premohol, potom keď poškodený P. Z. pred obvineným T. I. začal cúvať, potkol sa a spadol na zem, obvinený T. I. sa nad neho postavil a ďalej naňho mieril so zbraňou, zatiaľ čo obvinená V. I. (stíhaná v samostatnom konaní) prehľadala byt, z ktorého vzala kľúče od bytu, kľúče od osobného motorového vozidla značky Ford Galaxy, finančnú hotovosť vo výške 190 eur a obvinený T. I. vzal vzduchovku značky GAMO s puškohladom, následne z bytu aj s uvedenými vecami obaja obvinení odišli, čím pre poškodeného P. Z. spôsobili škodu vo výške 340 eur".

2. Napadnutým rozsudkom okresný súd obvinenému podľa § 188 ods. 2 Trestného zákona, § 36 písm. l), § 37 písm. h), písm. m), § 38 ods. 4, § 41 ods. 1 Trestného zákona a § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona uložil trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) rokov a 10 (desať) mesiacov, na výkon ktorého obvineného podľa § 48 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Okresný súd ďalej napadnutým rozsudkom podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku obvinenému uložil povinnosť nahradiť poškodenému P. Z. škodu vo výške 340,- EUR.

3. Obvinený prostredníctvom obhajcu JUDr. Alfréda Šveca podal 3. apríla 2024 dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. g) Trestného poriadku.

4. Dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku obvinený vzhliadol v tom, že ho jeho právny zástupca a ani súd riadnym spôsobom nepoučili, že v prípade, ak sa vzdá práva na podanie odvolania, vzdá sa tým práva podať riadny a aj mimoriadny opravný prostriedok. Dovolateľ zdôraznil, že sa i naďalej považuje za nevinného z predmetného skutku a mal záujem podať riadny opravný prostriedok, pričom o túto možnosť bol ukrátený na základe nie jasného a zreteľného poučenia zo strany jeho obhajcu a riadne poučený nebol ani zo strany súdu, čím bolo jeho právo na obhajobu porušené zásadným spôsobom. Uviedol tiež, že z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že chyby obhajoby nesmú byť na úkor a ťarchu obžalovaného.

5. K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku obvinený uviedol, že ani v prípravnom konaní a ani v konaní pred súdom nebol vypočutý kľúčový svedok B. Q., ktorý svojou výpoveďou preukáže jeho nevinu, pritom výpoveď tohto svedka navrhoval. Keďže menovaný svedok vypočutý nebol, súd dospel k nesprávnemu právnemu záveru a odsúdil ho na nepodmienečný trest odňatia slobody.

6. Obvinený ďalej uviedol, že si je vedomý skutočnosti, že nevyčerpal všetky riadne opravné prostriedky v rámci trestného procesu, avšak bolo tomu tak z dôvodu nedostatočného poučenia, čo podľa jeho názoru zakladá natoľko závažné pochybenie, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolateľ preto navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky urobil mimoriadnu výnimku, jeho dovolaním sa zaoberal a po preskúmaní spisového materiálu podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil, že napadnutým rozsudkom bol porušený zákon v § 2 ods. 10 Trestného poriadku v jeho neprospech a zároveň aby podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku napadnutý rozsudok zrušil a zrušil aj všetky rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

7. K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Dunajská Streda (ďalej len „prokurátor“), ktorý poukázal na to, že obvinený na hlavnom pojednávaní konanom 2. augusta 2023 po prednese obžaloby a po zákonných poučeniach zo strany súdu vyhlásil, že uznáva svoju vinu, ľutuje čo sa stalo a že poškodenému je ochotný uhradiť spôsobenú škodu s tým, že všetky otázky podľa § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g) a h) Trestného poriadku odpovedal „áno“, pričom súd uvedené vyhlásenie obvineného prijal a na hlavnom pojednávaní konanom 25. septembra 2023 vyhlásil napadnutý rozsudok. Prokurátor ďalej poukázal na to, že obvinený nevyužil svoje právo podať proti napadnutému rozsudku riadny opravný prostriedok, a preto je dôvod postupovať podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku, t. j. bez preskúmania veci jeho dovolanie odmietnuť.

8. Prokurátor ďalej doplnil, že obvinený po riadnom poučení zo strany súdu vyhlásil, že je vinný zo

spáchania skutku, ktorý sa mu kladie za vinu, pričom tak urobil vedomý si všetkých právnych následkov takého vyhlásenia, a preto jeho právo na obhajobu nebolo žiadnym spôsobom porušené. K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku poukázal na to, že vzhľadom na vyhlásenie obvineného, že je vinný zo spáchania skutku, ktorý mu obžaloba kládla za vinu, sa dokazovanie čo do jeho viny na hlavnom pojednávaní nevykonávalo, preto neobstoí jeho tvrdenie, že súd pochybil, keď nevypočul ním označeného svedka. Navrhol preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podané dovolanie podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku odmietol.

9. Na vyjadrenie prokurátora obvinený reagoval prostredníctvom svojho obhajcu písomným podaním, v ktorom zotrval na svojom dovolaní.

10. Spis Okresného súdu Dunajská Streda bol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky predložený na rozhodnutie o dovolaní obvineného 26. júla 2024.

11. Po preskúmaní spisu okresného súdu sp. zn. 4T/34/2023 najvyšší súd zistil, že obvinený na hlavnom pojednávaní konanom 2. augusta 2023 urobil vyhlásenie, že „uznáva svoju vinu“, ktoré vyhlásenie okresný súd prijal. Zo zvukovej nahrávky uvedeného hlavného pojednávania a zároveň z obsahu zápisnice o tomto úkone vyplynulo, že obvinený nebol podľa § 257 ods. 5 Trestného poriadku poučený v celom rozsahu.

12. Podľa § 257 ods. 5 Trestného poriadku Ak obžalovaný na hlavnom pojednávaní vyhlásil, že je vinný zo spáchania skutku alebo niektorého zo skutkov uvedených v obžalobe alebo urobil vyhlásenie podľa odseku 4, súd v tomto rozsahu postupuje primerane podľa § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g) a h) a zároveň obžalovaného poučí, že súdom prijaté vyhlásenie o vine, ako aj súdom prijaté vyhlásenie, že nepopiera spáchanie skutku uvedeného v obžalobe, je neodvolateľné a v tomto rozsahu nenapadnuteľné odvolaním ani dovolaním okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c).

13. Zo zvukovej nahrávky uvedeného hlavného pojednávania vyplynulo, že zákonná sudkyňa obvineného poučila len o možnosti urobiť niektoré z vyhlásení uvedených v § 257 ods. 5 Trestného poriadku a zároveň o tom, že súdom prijaté vyhlásenie o vine, ako aj súdom prijaté vyhlásenie, že nepopiera spáchanie skutku uvedeného v obžalobe, je neodvolateľné, avšak poučenie o tom, že také vyhlásenia sú v tomto rozsahu nenapadnuteľné odvolaním a ani dovolaním okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, obvinený nedostal.

14. Zo zápisnice z hlavného pojednávania konaného 25. septembra 2023 vyplynulo, že po vyhlásení napadnutého rozsudku sa obvinený vzdal práva podať odvolanie vo vlastnom mene, ako aj v mene oprávnených osôb.

15. Z ustálenej súdnej praxe najvyššieho súdu plyní, že ustanovenie § 257 ods. 5 a ustanovenie § 334 ods. 4 Trestného poriadku nemožno vykladať izolovane, ale v súhrne s ďalšími ustanoveniami upravujúcimi postup v konaní o dovolaní, a to ustanoveniami § 369 ods. 1 a ods. 2 a § 372 ods. 1 (veta prvá) Trestného poriadku. V zmysle uvedeného, proti rozsudku, ktorý bol vyhlásený po prijatí vyhlásenia obvineného o priznaní viny (§ 257 ods. 5 Trestného poriadku) a proti rozsudku, ktorým súd schválil dohodu o vine a treste (§ 334 ods. 4 Trestného poriadku) dovolanie môže podať len minister spravodlivosti, a to na podnet obvineného alebo na podnet inej osoby [§ 369 ods. 1, § 371 ods. 1 písm. c), § 372 ods. 1 Trestného poriadku]. Obmedzenie uvedené v § 371 ods. 4 veta druhá Trestného poriadku sa týka len podnetu na dovolanie ministra spravodlivosti podané podľa odseku 3 naposledy označeného ustanovenia a na prípad uvedený v predchádzajúcej vete nedopadá (rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod číslom 12/2017).

16. K uvedenému najvyšší súd dopĺňa, že v prípade rozsudku, ktorý bol vyhlásený po prijatí vyhlásenia obvineného o priznaní viny podľa § 257 ods. 5 Trestného poriadku, je možnosť podania odvolania obvineného limitovaná len vo vzťahu k výroku o vine, čo vyplýva z citovaného ustanovenia § 257 ods. 5

Trestného poriadku.

17. Podľa § 368 ods. 1 Trestného poriadku Dovolanie možno podať proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon alebo ak boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo, ak je toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371.

18. Podľa § 368 ods. 2 Trestného poriadku Ak tento zákon neustanovuje inak, rozhodnutím podľa odseku 1 sa rozumie

- a) rozsudok a trestný rozkaz,
- b) uznesenie o postúpení veci okrem uznesenia o postúpení veci inému súdu,
- c) uznesenie o zastavení trestného stíhania,
- d) uznesenie o podmiennečnom zastavení trestného stíhania,
- e) uznesenie o podmiennečnom zastavení trestného stíhania spolupracujúceho obvineného,
- f) uznesenie o schválení zmiernosti a zastavení trestného stíhania,
- g) rozhodnutie o uložení ochranného opatrenia,
- h) rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý riadny opravný prostriedok podaný proti rozhodnutiu podľa písmen a) až g), alebo rozhodnutie, ktorým odvolací súd na základe riadneho opravného prostriedku vo veci sám rozhodol.

19. Podľa § 369 ods. 1 Trestného poriadku Dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 podá minister spravodlivosti len na podnet. Podnet môže podať osoba, ktorej tento zákon nepriznáva právo na podanie dovolania okrem osoby, ktorá nespĺňa podmienku dovolania uvedenú v § 372 ods. 1.

20. Podľa § 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku Proti právoplatnému rozhodnutiu súdu druhého stupňa môže podať dovolanie z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 obvinený vo svoj prospech proti výroku, ktorý sa ho priamo týka.

21. Najvyšší súd preto konštatuje, že obvinený dovolanie podal včas (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), proti rozhodnutiu, proti ktorému síce dovolanie prípustné je [§ 368 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku], avšak dovolanie podal ako neoprávnená osoba, keďže obvinený je oprávnený podať dovolanie len proti právoplatnému rozhodnutiu súdu druhého stupňa [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku v spojení s § 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], pričom o jeho vine v prejednávanej trestnej veci bolo rozhodnuté rozhodnutím súdu prvého stupňa, ktoré však dovolaním môže napadnúť len minister spravodlivosti [aj to len z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (§ 257 ods. 5 Trestného poriadku)], nie obvinený (odvolanie čo do výroku o treste v prejednávanej veci podané nebolo a dovolanie obvineného zjavne smeruje proti výroku o vine).

22. Najvyšší súd zároveň v reakcii na návrh obvineného, aby urobil mimoriadnu výnimku a jeho dovolanie prejednal, uvádza, že obvinený disponuje účinným prostriedkom nápravy, ktorým je podnet adresovaný ministrovi spravodlivosti na podanie dovolania proti napadnutému rozsudku z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Najvyšší súd nie je oprávnený uvedený postup obchádzať a nahrádzať tak dispozičné právo ministra spravodlivosti posúdiť, či je podnet na podanie dovolania dôvodný, resp. nedôvodný a či na jeho podklade dovolanie podá, resp. nepodá.

23. Podľa § 382 Trestného poriadku Dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak

- a) bolo podané oneskorene,
- b) bolo podané neoprávnenou osobou,
- c) je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371,
- d) nie sú splnené podmienky dovolania podľa § 372 alebo § 373 ani po postupe podľa § 379 ods. 1,
- e) dovolanie ani po postupe podľa § 379 ods. 1 neobsahuje náležitosti uvedené v § 374 ods. 1 alebo 2,
- f) bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

24. Vzhľadom na skutočnosť, že dovolanie bolo podané neoprávnenou osobou, Najvyšší súd Slovenskej republiky ho podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku bez vecného prieskumu týmto uznesením

odmietol.

25. Toto uznesenie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.